

Kommunplan 2014-2016
Gröna sköna Tyresö

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

KOMMUNPLAN 2014-2016 GRÖNA SKÖNA TYRESÖ	1
KAPITEL 1. INLEDNING OCH FÖRSLAG TILL BESLUT	4
EN BUDGET FÖR VÄLBEFINNANDE.....	4
KOMMUNFULLMÄKTIGE BESLUTAR ATT	5
KAPITEL 2. MILJÖPARTIETS VISION FÖR TYRESÖ KOMMUN 2030	7
TYRESÖ – EN GRÖNSKANDE KOMMUN MED MÄNNISKAN I CENTRUM	7
KAPITEL 3. PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	8
LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR UTVECKLING – PÅ ALLVAR!	8
EKONOMI OCH SOCIAL HÅLLBARHET – PÅ ALLVAR!	8
UTMANINGAR	10
KONSEKVENSER AV MILJÖPARTIETS BUDGETALTERNATIV PÅ RIKSPLANET	14
KAPITEL 4. KOMMUNGEMENSAMMA UPPDRAG	14
KAPITEL 5. KOMMUNGEMENSAMMA MÅL	14
MÅL 1 - LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR EKONOMI, DÄR SKULDER INTE ÖVERLÅTS PÅ KOMMANDE GENERATIONER.....	14
MÅL 2 - FÖREDÖMLIG ARBETSGIVARE MED KOMPETENT PERSONAL	14
MÅL 3 - VÄLMÅENDE INVÅNARE SOM ÄR TILLFREDS MED KOMMUNEN	15
MÅL 4 – FRÄMJAD NÄRINGS- OCH LIVSUTVECKLING FÖR FLER ARBETSTILLFÄLLEN	15
KAPITEL 6. - MÅL OCH EKONOMISKA RAMAR FÖR VERKSAMHETSOMRÅDEN OCH KOMMUNALA BOLAG	15
VERKSAMHETSOMRÅDE NR 1. PLAN OCH EXPLOATERING	15
Mål	15
Uppdrag.....	16
Effektiv markanvändning och byggande utifrån behov	16
VERKSAMHETSOMRÅDE 2. VÄGHÅLLNING OCH PARK.....	17
Mål	17
Uppdrag.....	17
Tillgängligt, säkert, tryggt och miljöanpassat.....	17
VERKSAMHETSOMRÅDE 3. MILJÖ, TRAFIK OCH ÖVRIGT.....	18
Mål	18
Uppdrag.....	18
Ansvar för miljön och klimatet	18
VERKSAMHETSOMRÅDE 4. VATTEN OCH AVLOPP	19
Mål	19
Uppdrag.....	19
Säkra vattenkvalitet och klimatanpassa VA-systemet.....	19
VERKSAMHETSOMRÅDE 5. RENHÅLLNING	20
Mål	20
Uppdrag.....	20
Mindre resursslöseri, rent och snyggt	20
VERKSAMHETSOMRÅDE 6. BYGGLOVSVERKSAMHET.....	20
Mål	20
Uppdrag.....	20
Tillgängligt, säkert och avgiftsfinansierat.....	21
VERKSAMHETSOMRÅDE 7. FÖRSKOLA OCH PEDAGOGISK VERKSAMHET	21
Mål	21
Uppdrag.....	21
Satsa tidigt på barnen.....	21
VERKSAMHETSOMRÅDE 8. GRUNDSKOLA	22
Mål	22
Uppdrag.....	22
Ge alla barn en chans.....	22
VERKSAMHETSOMRÅDE 9. FRITIDSGÅRDAR	23

<i>Mål</i>	23
<i>Uppdrag</i>	24
<i>Meningsfull verksamhet och fritidsgårdar i alla kommundelar</i>	24
VERKSAMHETSOMRÅDE 10. GYMNASIUM.....	24
<i>Mål</i>	24
<i>Uppdrag</i>	24
<i>Ett konkurrenskraftigt gymnasium</i>	25
VERKSAMHETSOMRÅDE 11. VUXENUTBILDNING	25
<i>Mål</i>	25
<i>Uppdrag</i>	25
<i>Livslångt lärande och nya livschanser</i>	25
VERKSAMHETSOMRÅDE 12. ARBETSCENTRUM	26
<i>Mål</i>	26
<i>Uppdrag</i>	26
<i>Fler i jobb och större frihet</i>	26
VERKSAMHETSOMRÅDE 13. BIBLIOTEK, KULTUR, FRITID	27
<i>Mål</i>	27
<i>Uppdrag</i>	27
<i>Ett utvecklat kultur- och föreningsliv</i>	27
VERKSAMHETSOMRÅDE 14. INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG	28
<i>Mål</i>	28
<i>Uppdrag</i>	28
<i>Förebyggande insatser – social och ekonomisk hållbarhet</i>	28
VERKSAMHETSOMRÅDE 15. ÄLDREOMSORG.....	29
<i>Mål</i>	29
<i>Uppdrag</i>	29
<i>Värdig äldreomsorg</i>	29
VERKSAMHETSOMRÅDE 16. OMSORG OM PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING	30
<i>Mål</i>	30
<i>Uppdrag</i>	30
<i>God omsorg – alla människors lika värde</i>	30
VERKSAMHETSOMRÅDE 17. GEMENSAM VERKSAMHET	31
<i>Mål</i>	31
<i>Uppdrag</i>	31
<i>Värdegrund</i>	31
<i>Personalpolitik</i>	31
<i>Jämlikhet och jämställdhet</i>	32
VERKSAMHETSOMRÅDE 18. SAMVERKAN, KOMMUNALFÖRBUND MM	32
<i>Uppdrag</i>	32
<i>Ekonomiskt, bättre kompetens, mindre som faller mellan stolarna</i>	32
VERKSAMHETSOMRÅDE 19. POLITISK VERKSAMHET	33
<i>Mål</i>	33
<i>Uppdrag</i>	33
<i>Demokrati</i>	33
KOMMUNENS BOLAG.....	33
TYRESÖ BOSTÄDER AB	33
<i>Mål</i>	33
<i>Bygg och efter behov</i>	34
KAPITEL 7. INVESTERINGSPROGRAM OCH UPPLÅNING.....	34
KAPITEL 8. UPPFÖLJNING, INTERNKONTROLL OCH KOMMUNIKATION.....	34
KAPITEL 9. STYRPROCESSENS ÅRSHJUL	34
KAPITEL 10. FÖRTECKNING ÖVER KOMMUNGEMENSAMMA STYRDOKUMENT.....	35
KAPITEL 11. MILJÖPARTIETS BUDGET JÄMFÖRT MED MAJORITETENS	35
SAMMANTAGNA SATSNINGAR/BESPARINGAR MED JÄMFÖRELSE I SIFFROR	36
BUDGET 2014 (I SIFFROR)	37
<i>Besparingar</i>	37
<i>Satsningar</i>	37

Kapitel 1. Inledning och förslag till beslut

En budget för välbefinnande

Med tillgång till natur, kärlek, gemenskap, trygghet, framtidstro och andra sociala och kulturella värden ökar människors välbefinnande. Mycket kan påverkas, även här i Tyresö – här finns fantastiska förutsättningar. Miljöpartiet ser till helheten och det ömsesidiga samspelet och beroendet mellan den enskilda människan, samhället och naturen. Omtanke om barn, unga vuxna och äldre är både mänskligt och ekonomiskt lönsamt. Ett rikt natur- och kulturliv ger livskvalitet, medan minskad miljö- och klimatpåverkan också är avgörande för vår och kommande generationers framtid.

Vår politik strävar mot att fördela resurserna så att nu levande och framtida Tyresöborna och andra människors välbefinnande ökar. Vi arbetar för en utvecklad demokrati och större delaktighet i Tyresö. Vi sätter jämställdhet och jämlikhet högt. Med förebyggande insatser och satsningar på barn, unga och äldre, personal, arbetslösa och på dem som hamnat utanför trygghetssystemen, får vi både ett mänskligare och ett mer välmående samhälle som dessutom blir mer långsiktigt ekonomiskt hållbart.

Omsorgen om barn, ungdomar och äldre är skälet till att miljöpartiet i år föreslår en skatteköning på 30 öre. Att stärka ekonomin är nödvändigt för att klara satsningar inom omsorgen. Till skillnad mot den styrande Alliansen i Tyresö som underfinansierar sin budget med 20 miljoner kronor (för att uppnå god ekonomisk hushållning), tillför Miljöpartiet ca 30 miljoner kr. Vi lägger även in en social investeringsfond på 10 miljoner kronor, för att vända trenden med stort utanförskap och relaterade kostnader. Vi gillar inte skatteköningar, men bryr oss mer om våra barn, ungdomar och äldre, samt om dem som behöver samhällets stöd. Vi värnar välfärden och kommunens anställda.

Efter många år av borgerligt styre i Tyresö och nationellt är ekonomin allt mer prövad. Tyresö kommuns ökande lån, går stick i stäv med våra mål om ekonomisk hållbarhet. Kommunens sjukfrånvaro är hög och högst på socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Besparingar och avskedanden för att klara budgeten har nått vägs ände. Det är för få lärare i skolan och förskolan, för lite personal på fritids, för lite satsas på stödjande socialt arbete. Avgiftshöjningar har införts på fritidsklubbar och inom omsorgen om äldre och funktionsnedsatta. Denna ekonomiska omfördelning leder i sin tur till utanförskap och skapar nya kostnader.

Miljöpartiet ifrågasätter synen på människan som enbart en ekonomisk varelse. Vi är sociala, kulturella och biologiska individer. Att reducera medborgarna till kunder som konsumerar vård, skola och omsorg i deras kontakt med kommunen och myndigheter är både förminsande och direkt felaktigt. Offentligt finansierad verksamhet (betald av medborgarna) ska inte likställas med en marknad/torghandel. Vi är medborgare, elever, patienter, klienter, resenärer, brukare mm och ska bemötas därefter.

Vi har de senaste åren positivt konstaterat att den borgerliga majoriteten har förstärkt de gröna inslagen. Miljöpartiet har drivit frågor som sedan Alliansens tagit till sig. Ibland har det tagit onödig lång tid, vilket lett till onödig miljö- och klimatbelastning. Vi slår oss inte till ro. Trots att det kan tyckas att Miljöpartiets politik blivit allmängods, så räcker det inte. Det måste till mer verkstad, mer kraftfulla åtgärder och mindre snack.

Det är oerhört angeläget att värna och ta tillvara bostadsnära grönområden, och de gröna svaga sambanden i den gröna kilen som förbinder Tyresö med Haninge, Nacka och Stockholm. Dessa samband/länkar är avgörande för att djur och växtliv ska kunna ta sig mellan grönområdena. Vi har ett arv att förvalta och det ska vi göra. Enskilda intressen kan inte väga tyngre än allmänintresset i väsentliga frågor som dessa.

Miljöpartiet ser med oro på framtiden. Klimatförändringarna angår oss alla och är för avgörande för att låta partipolitik och maktpolitiskt spel stå emellan. Konkreta handlingar och ambitionshöjningar i varje beslut där det finns möjlighet att påverka är nödvändigt! Att effekterna av koldioxidutsläpp, överkonsumtion och utrotande av andra arter blir allt mer kännbart, verkar alltför många politiker fortfarande inte ha insett.

Endast med ett starkare Miljöparti i en politisk majoritet blir grön politik möjlig på allvar. Vi fortsätter arbetet med att få ökat stöd av kommuninvånarna med målet att ingå i en ny majoritet efter valet 2014. Vi har ett långsiktigt perspektiv. Vi är övertygade om att våra satsningar och vår politik kommer att leda till ett trivsammare Tyresö, med lyckligare invånare och bättre hushållning med resurser (ekonomi) – de mänskliga, naturens och de finansiella. Miljöpartiet påverkar och tar ansvar!

Marie Åkesdotter och Peter Bylund
Gruppledare och språkrör Miljöpartiet de gröna Tyresö

Kommunfullmäktige beslutar att

1. fastställa utdebiteringen för 2014 till 19,78 kronor per skattekrona,
2. den i Miljöpartiets förslag till kommunplanens kapitel 2 redovisade visionen för år 2030, ska ligga till grund för den verksamhet kommunen bedriver och planerar liksom för kommunens insatser och påverkan utanför den egna verksamheten,
3. fastställa de av Miljöpartiet föreslagna kommungemensamma uppdrag (och kvalitetsgarantier) som framgår av kapitel 4 i Miljöpartiets förslag till kommunplan,
4. fastställa de av Miljöpartiet föreslagna kommungemensamma mål som framgår av kapitel 6 i Miljöpartiets förslag till kommunplan,
5. fastställa de av Miljöpartiet föreslagna mål som anges för olika verksamhetsområden som anges i kapitel 6 i Miljöpartiets förslag till kommunplan,
6. de nu gällande mål som anges i bilaga 7 till Alliansens kommunplan ska utgå under planperioden 2014-2016,
7. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2014, enligt vad som framgår av bilagorna 1 och 2 till Alliansens kommunplan, med justering av de ändringar i kapitel 10 i Miljöpartiets förslag till kommunplan, (vi har inte siffrorna för 2015-2016),
8. *Miljöpartiet deltar inte i beslutet om att fastställa Alliansens förslag om budgeterade resultaträkningar, finansieringsanalyser och balansräkningar för budgetåren 2014-2016 enligt bilagorna 3 och 4 till Alliansens kommunplan,*

9. fastställa Miljöpartiets förslag till investeringsprogram som är 50 mkr lägre än den Alliansens förslag, vilket kräver en återremiss och hård prioritering av investeringar för 2014-2016,
10. godkänna att kommunstyrelsen får besluta efter förslag från en nämnd om smärre omfördelningar mellan verksamhetsområden inom en nämnd om det behövs för att uppnå en bättre samlad måluppfyllelse inom nämndens verksamheter,
11. lån får tas upp inom en ram på 700 miljoner kronor. Tyresö kommun måste sluta låna över våra tillgångar,
12. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 690 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader samt,
13. fastställa revisorernas budget till 1 350 000 kr för 2014.
14. fastställa Miljöpartiets förslag om att avsätta 10 000 000 kr till en social investeringsfond.
15. Fastställa att Tyresö kommun göra en jämställdhetsbudget år 2014.

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. ge i uppdrag till samhällsbyggnadschefen att utarbeta en strategi för markförvärv och förädling av markinnehav inom verksamhetsområde nr1. Plan och exploatering

Kapitel 2. Miljöpartiets vision för Tyresö kommun 2030

Tyresö – en grönskande kommun med människan i centrum

Gröna sköna Tyresö, med naturen in på knuten. Gröna sköna Tyresö, där barn och ungdomar växer upp i en lugn, men kreativ och stimulerande miljö. Förebyggande är ett ledord i Tyresö och ett kraftfullt verktyg mot ohälsa, droger och brott. Tyresö är ett föredöme när det gäller omsorgen om unga, gamla, funktionsnedsatta och människor som behöver samhällets stöd. Tyresö vimlar av mötesplatser – både inom- och utomhus. Vårt kultur- och föreningsliv sjuder.

Tyresö är en tillgänglig och ansvarstagande kommun med långsiktigt hållbar ekonomi, där välförhållandet inte baseras på lånade pengar. Tyresö har under åren fokuserat på skola och utbildning, vilket gett alla barn och ungdomar goda förutsättningar till ett bra arbetsliv och ett lyckligt liv i stort. I Tyresö finns möjligheter till livslångt lärande, med omskolningsmöjligheter och vidareutveckling i livets olika skeden. Det är en gynnsam miljö för människor, sysselsättning och ekonomi. Tyresö kommun är en föredömlig arbetsgivare för alla anställda, vilket också är till gagn för medborgarna.

Genom klok upphandling kan mindre företag konkurrera om uppdragen och leverera varor och tjänster för Tyresö kommuns räkning. Sociala aspekter och miljöhänsyn är implementerat i upphandlingsprocessen, liksom kvalitetssäkring. Antalet arbetsplatser i Tyresö har under åren blivit fler, bland annat genom effektivare markanvändning, ett diversifierat näringsliv och utvecklade företagsbyar. Många miljö- och klimatsmarta företag är etablerade. Kommunens samverkan, egna satsningar och lokala upphandlingar har skapat jobbmöjligheter för våra ungdomar och människor som anses stå långt ifrån arbetsmarknaden. Sociala företag har fått stöd och är nu en naturlig del av Tyresö.

Tyresös fastigheter och bostäder är energieffektiva och håller hög boendestandard – oavsett boendeform. Bostadsbrist och hemlöshet är ett minne blott. En genomtänkt stadsplanering har gett bilfria centrum, där cykeln är det vanligaste lokala fortskaffningsmedlet. Tvärförbindelserna är goda och resandet till andra kommuner sker i första hand med kollektivtrafik. Service finns där människor bor och verkar.

Tyresö har medverkat till att inrätta en marin nationalpark i Östersjöns skärgård och att havets vattenkvalitet kontinuerligt har förbättrats. Tyresös klimatbelastning och miljöpåverkan har sjunkit radikalt och fortsätter kontinuerligt att minska. Tyresö har lyckats med kombinationen av bostadsbyggande, utan att knäpa på värdefulla bostadsnära grönområden och de svaga sambanden i den gröna kilen som är så viktig för hela Stockholmsregionen. Tyresö kan också numera stolt kalla sig en Fairtrade City.

Tyresö har en grön ordförande i kommunstyrelsen sedan några val. Flera demokrati-reformer har genomförts, vilket ökat delaktigheten och bidragit till en vital politisk debatt. Fler ungdomar har engagerat sig i utvecklingen av sin hembygd, i sin skola, fritidsgård, bostadsområde, kultur och idrottsverksamhet. Tyresö är ett vänligt samhälle.

Kapitel 3. Planeringsförutsättningar

Långsiktigt hållbar utveckling – på allvar!

Det övergripande målet för planering, budget och beslut inom all kommunal verksamhet ska bidra till långsiktigt hållbar utveckling. För detta krävs ett perspektiv som prioriterar ekologisk hållbarhet och mänskligt välbefinnande istället för ett ensidigt perspektiv om ”ekonomisk tillväxt”. Ekonomi är hushållning med resurser och det vi allra mest måste hushålla med är vårt naturkapital. Parallellt med den förhärskande strävan mot växande BNP, ”ökad tillväxt”, ökar vår ekologiska skuld. Vi använder gemensamt sparkapital i stället för att leva på räntan – att fiska ut hav och skövla skogar ger kortsiktiga finansiella vinster, men ingen reell tillväxt. Tvärtom, hotar det allt liv på Jorden!

22 augusti 2012 – en månad tidigare än förra året – inföll Earth Overshoot Day (den ekologiska skuldens dag). Den årsdagen började mänskligheten leva bortom gränsen för vad det ekologiska systemet tål. Resten av året skuldsätter vi systemet och överutnyttjar naturkapitalet, samtidigt som vi ökar på avfallsmängden. På 8 månader använder vi alltså ekosystemtjänster som det tar jordklotet 12 månader att skapa. 1986 överskreds gränsen för vad jorden tål för första gången och överuttaget ökar succesivt och vi närmar oss nu en ekologisk katastrof.

Klimatförändringarna är ett tydligt exempel på konsekvenserna av vår ohållbara livsstil. FN:s klimatpanels (IPCC) mål om att undvika att jordens dygnstemperatur stiger mer än 2 grader, tar sin utgångspunkt utifrån att effekterna då bedöms bli ohanterliga. Nu ser det ut som om vi inte klarar att begränsa stigningen till under 2 grader, då dagens utsläppstrender pekar mot de värsta scenarierna, motsvarande en temperaturökning över 4 grader C år 2100. Klimatförändringarna märks redan och mest i fattiga delar av världen, där människor bor som bidragit minst till utsläppen. Tyresö har satt upp mål om utsläppsminskningar. Men det räcker inte att anta mål och slå sig för bröstet, när vi samtidigt vet att utsläppen från konsumtionen inte finns med i beräkningarna. Tyresöalliansen har den senaste mandatperioden vaknat upp ur Törnrosasömnen – men efter att ha tappat många år av nödvändigt klimatarbete – och har fortfarande för låga ambitioner.

Ekonomi och social hållbarhet – på allvar!

Miljöpartiets kommunplan för Tyresö styr mot en effektiv och ansvarsfull kommun i ett långsiktigt perspektiv. Skatten kan inte längre lämnas oförändrad, om man inte vill äventyra skolan och omsorgen. Våra verksamheter fördelas rättvist mellan könen och fungera lika bra för alla, oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning och ålder. Minskade investeringar, effektivare lokalutnyttjande och minskad energianvändning ger sänkta kostnader. Alla förvaltningar arbetar för minskad miljö- och klimatpåverkan. Sociala, etiska och miljökrav ställs vid all upphandling och konkurrensutsättning.

Tyresö kommun använder för våra gemensamma verksamheter ca 200 000 kvm (enligt uppgift). Genom lokaleffektivisering på centrala förvaltningen och uthyrning av friställda ytor, frigörs resurser som behövs för att klara kärnverksamheterna. Att jobba hårdare för att inte slösa bort miljontals kronor varje år på grund av förstörelse och onödigt förslitning av våra gemensamma tillgångar är också prioriterat.

Jämtegrering

Med jämtegrering (genusbudget) görs analyser av de konsekvenser som fördelningen av skattemedel får för kvinnor respektive män. Jämtegrering ger också svar på hur vi ska arbeta för att uppnå jämställdhet, vilken strategi som ska användas. Hänsyn till jämställdhet ska tas när åtgärder som påverkar människor planeras, genomförs och/eller utvärderas. Insatserna kan innebära att normer ifrågasätts och att resurser omfördelas.

Hälsoekonomi

Tyresö kommun har goda möjligheter att främja hälsa och förebygga sjukdom och ska bistå kommuninvånarna och kommunens anställda med att förbättra sin psykiska och fysiska hälsa. Vi har stor potential att utveckla hälsofrämjande och hälsopedagogiska aktiviteter för barn, för äldre och för personer med kognitiva, psykiska och/eller fysiska funktionsnedsättningar. Grön hälsa och rehabilitering, med naturens stärkande och läkande kraft förebygger man och/eller hjälper människor att återfå sin hälsa, funktionsförmåga och livskvalitet – oftast helt utan läkemedel och biverkningar. Att umgås med djur inom äldreomsorgen är hälsofrämjande och beprövat. Samma koncept kan användas i arbetet med ensamkommande barn och flyktingar, där språk- och kulturbarriärer lättare kan överbryggas. Vårdhundar kan användas för habilitering av personer med funktionsnedsättning.

Hälsofrämjande och förebyggande insatser lönar sig. Hälsoekonomiska analyser görs oftast i ett samhällsperspektiv, där vinsterna redovisas och hämtas hem av olika huvudmän. Vid olycksfallsprevention belastas kommunerna, medan landstinget hämtar hem vinsterna. Vid rehabiliteringsinsatser bär landstingen kostnaderna medan kommuner, arbetsgivare med flera minskar kostnaderna. Hälsovinster som ökad livskvalitet och förbättrad privatekonomi tillfaller individen.

Social ekonomi

De sociala kostnaderna, mänskligt och ekonomiskt för ett barn som hamnar snett är allt för stora. Försäkringsbolaget Skandialivs ”Utanförskapets pris” visar på konsekvenserna av att inte ge varje barn de förutsättningar och verktyg som de behöver för att kunna skapa sig ett liv med mening och egen försörjning. År 2012 började 656 sexåringar grundskolan i Tyresö. Statistiken visar att 84 av dessa barn riskerar att hamna utanför samhället som vuxna, det vill säga om vi inte gör mer för att undvika detta.

Utanförskap är inte alltid oundvikligt, utan går att förebygga genom tidiga insatser. Att inte agera i tid är ett stort slöseri med resurser – mänskliga och samhällets. Enligt beräkningar från ”Utanförskapets pris” kostar utanförskapet (84 individer) kommunen 400-500 miljoner kronor. Därutöver får landstinget, försäkringskassan, arbetsförmedlingen, rättsväsendet med flera, kostnader på uppemot dubbelt så mycket, vilket också drabbar alla skattebetalare. Totalt kostar dessa personer samhället 1,323 miljoner kronor.¹ Därutöver faller skatteintäkter bort genom produktionsbortfallet.

Tidiga insatser är nödvändigt – för att stötta familjer och fånga upp barn med problem i förskolan, skolan, gymnasiet, fritidshemmen och fritidsgårdarna. Socialförvaltningen och skolhälsovården måste ges de nödvändiga resurserna, så att inte familjer, barn- och ungdomar lämnas i sticket.

¹ <http://utanforskapetspris.se/> (20130601)

Det handlar också om att grupperna i förskolan inte är för stora, att klasserna är lagom stora så att alla barn och ungdomar blir sedda och får nödvändiga kunskaper, att inget barn lämnas i sticket om de mobbas eller behandlas illa av vuxna. Det är dags att börja stödja de sociala och ideella föreningarna i kommunen så att deras potential och verksamhet till fullo används. Vi har stora utmaningar framför oss!

Konkurrens och upphandling

Alla som arbetar för Tyresö kommun – oavsett inom eller utanför kommunen, ska göra det på rimliga villkor och inte riskera hälsan eller att bli dåligt behandlad. Alliansen i Tyresö konkurrensutsätter verksamheterna utifrån ideologi, för att de tror att privat alltid är bättre. Vi efterlyser sakliga argument och konsekvensanalyser innan beslut fattas! Konkurrensutsättningen pressar priserna på kommunala tjänster. Och besparingarna betalas dels av dem som utför arbetet – genom lägre lön och sämre villkor, och dels av medborgarna – som får sämre insyn och ofta lägre bemanning. Den kommunala verksamheten påverkas ytterligare med ökad administration och större kontrollapparat.

Att riskkapitalbolag ofta inte skattar i Sverige utan tar vinsterna till skatteparadis är också bekymmersamt. Ytterligare negativt är de förlorade gemensamma tillgångarna, exempelvis Alliansens utförsäljningar av tre förskolor för 145 000 kr som några år senare delar ut ca 1,5 miljoner kronor i vinst om året till köparen. Detta förhållningssätt är inte förenat med en ansvarsfull och långsiktigt hållbar ekonomi. Att gynna enskilda personer på ett sådant sätt är också stötande.

Den offentliga sektorn ska vara ett föredöme vid upphandling för att nå en hållbar utveckling. En vanlig missuppfattning är att kommuner alltid måste välja lägsta pris. Tyresö kommun är en relativt stor upphandlare. Genom att ställa adekvata krav kring aspekter såsom kvalitet, sociala och etiska frågor, djurskydd, hälsa, miljö och klimat, ska kommunen driva på utvecklingen mot hållbar produktion, hållbara produkter och tjänster. Kraven ska noga specificeras i upphandlingsunderlagen. Kraven ska följa de EG-rättsliga principerna, som bland annat innebär icke-diskriminerande och relevanta för ändamålet med kvalitetskravet. Våra skattepengar får inte användas så att människor i fattigare länder utnyttjas. Att köpa rättvisemärkta varor till kommunens verksamheter är ett effektivt sätt att visa global solidaritet.

Krav på energieffektivitet, transporter och materialval ska ställas utifrån klimatkrav och livscykelanalys. Det är också en skyldighet enligt EG-direktiv och riksdagsbeslut. Genom upphandlingspolicyn som antogs 4 november 2010 av kommunfullmäktige, ska Tyresö kommun agera ansvarsfullt.

Utmaningar

Ekonomisk hållbarhet

Tyresö är på många sätt en välskött kommun. Men efter år av den borgerliga Alliansens styre i Tyresö och nationellt är ekonomin allt mer prövad. Flera, inte alltid genomtänkta investeringar med efterföljande ökande lån, går stick i stäv med mål om ekonomisk hållbarhet. Likaså är det ohållbart att ha ekonomiska mål för långsiktigt ansvarstagande som man ändå inte bryr sig om.

Miljöpartiet anser att det är mycket viktigt med finansierade budgetar som lever upp till beslutade mål. Vi höjer därför skatten med 30 öre. Inte för att vi gillar skatthöjningar, utanför för att vi bryr oss mer om barn, ungdomar och äldre, samt om dem som behöver samhällets stöd. Vi värnar välfärden och kärnverksamheten, samt kommunens anställda.

Tyresö kommuns anställdas sjukfrånvaro är hög. Och inte så förvånande har den stigit mest på socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen som troligtvis har högst belastning. Enkäter har visat att personalens förtroende sviktar för kommunledningen och att de upplever att de har för liten makt och möjlighet till påverkan i sitt eget arbete. På dessa förvaltningar arbetar övervägande delen kvinnor.

Besparingar och avskedanden för att klara budgeten har nått vägs ände. Det är för få lärare i skolan och förskolan, för lite personal på fritids, för lite satsas på det stödjande sociala arbetet och på de ideella sociala organisationerna.

Den borgerliga Alliansens omvända ”Robin Hood-politik” har gett en orättfärdig ekonomisk omfördelning i Tyresö. Avgiftshöjningar har införts på fritidsklubbar och inom omsorgen om äldre och funktionsnedsatta. Att denna ekonomiska omfördelning leder till utanförskap, skapar i sin tur nya kostnader. Tyresö har också drabbats av kraftigt ökade kostnader för försörjningsstöd de senaste åren och det är ”troligt att försörjningsstödet kommer fortsätta att förbli högt 2014.

Social hållbarhet

Rädda Barnens senaste rapport visar att 7 procent av Tyresös barn lever i ekonomisk utsatthet (768 barn år 2010), 2-3 barn i varje klass. Barn i hushåll med låg inkomst och/eller försörjningsstöd, ofta med ensamstående föräldrar (mödrar). Ofta saknas idrottskläder, pengar till mobil, dator och uppkoppling och pengar till utflykter och aktiviteter till föreningslivet. I Tyresö fanns 404 barn i hushåll med försörjningsstöd år 2012. I Rädda Barnens miniundersökning i Tyresö anger 20 procent av barnen att de har tvingats avstå från skolaktiviteter av ekonomiska skäl.” Ekonomisk utsatthet kan vara svårt för barn i en relativt rik kommun som Tyresö, där man inte kan leva upp till klädesnormer, semestrar och aktiviteter. Utan dator är det också problematiskt med skolarbetet och att koppla upp sig mot kommunens skolportal.”

Inom socialtjänsten har flera tjänster vakanshållits, bland annat inom Missbruksenheten och Individ- och familjeomsorgen. Trots ökat missbruk och psykisk ohälsa, i synnerhet bland unga. Detta kan inte ens tyckas vara bra på kort sikt, än mindre på lång sikt, då kostnaderna sannolikt kommer att mångfaldigas. Allt fler barn och ungdomar är i behov av samhällets stöd och resurser. Anmälningarna av barn som far illa i hemmen är många, liksom kostnaderna för dygnsplaceringar och missbruksvård.

Kostnaderna för ungdomar (upp till 20 år) som dygnplacerats i familje-, jour- och HVB-hem fortsätter att öka. Prognoser visar på ca 45 miljoner kronor för 2013. Tidiga insatser är nödvändigt för att bryta denna negativa spiral! Stöd ska sättas in tidigt, ju längre man väntar desto högre blir både de mänskliga och samhälleliga kostnaderna. Tyresöalliansen gör tvärtom, de underfinansierar Socialnämndens budget år efter år. De besparar på personal och drar in verksamheter, både uppsökande och rehabiliterande.

Socialförvaltningen står inför en enorm utmaning. Nödvändiga nyrekryteringar – för att upprätthålla servicen gentemot invånarna, för att inte pressa medarbetarna över det yttersta och för att minska personalomsättningen. Lönerna för socialsekreterare (som halkat efter) måste höjas för att Tyresö kommun ska vara en arbetsgivare som också tar jämställdhet på allvar.

Kunskap och utbildning

Även Barn- och utbildningsförvaltningen står inför stora utmaningar. Allt fler väljer att lämna läraryrket och allt färre väljer att söka till utbildningarna. Länsstyrelsens beräkningar visar att 15-16 000 lärare kommer att saknas år 2020 i Stockholmsregionen. Läraryrkets status måste höjas och lärarna måste få ägna arbetstiden åt den pedagogiska verksamheten och inte åt administrativa uppgifter.

Vi ser allvarligt på de stora variationerna i kunskapsresultat mellan rektorsområden och mellan pojkar och flickor. Vi har till uppgift att ge alla barn likartade förutsättningar till en bra start i livet. Det är hel oacceptabelt att så många barn lämnar grundskolan utan att ha blivit godkända i de grundläggande ämnena. Den socioekonomiska ersättningen ska kompensera för likvärdigheten, men vi kan konstatera att den inte alls gör det i Tyresö. Istället innebär Alliansens nya hyreskostnadssystem att nybyggda skolor får högre hyra och får skära ner på personal, vilket drabbar just många av de barnen som har de sämsta studieförutsättningarna.

Gymnasieskolan har genomgått stora förändringar som ställt höga krav på både organisation och personal. Det gäller implementeringen av ”Gymnasieskola 2011”, men också Tyresö gymnasiums eget kontinuerliga elevtapp. I Stockholms län finns ett stort överskott på gymnasieplatser och vårt gymnasium har inte lyckats så bra i konkurrensen. I Tyresö finns ett strategiskt uppdrag om att utreda förutsättningarna för framtidens gymnasium, bland annat om det ska flyttas eller ligga kvar på samma plats. Miljöpartiet ser fram emot rapporten som kommer hösten 2013.

På gymnasiereformen har regeringen sparat in uppemot tre miljarder kronor till år 2014 och därefter nära 2 miljarder årligen på gymnasieskolan i Sverige. Det är neddragningar med drygt 3 600 lärartjänster, vilket innebär 9,6 procent av antalet tjänstgörande lärare i gymnasieskolan enligt Skolverkets statistik för 2010/11. För Tyresös del handlar det om en neddragning på totalt 17 lärare till år 2015. Regeringens besparingar är mycket olyckliga. Det är ytterst angeläget att ge alla elever möjlighet att nå kunskapsmålen, få fullständiga betyg och få en gymnasieexamen med möjlighet att söka högskola eller universitet. Vår uppgift är att skapa förutsättningar och ge elever valmöjligheter till fortsatt utbildning och/eller arbete.

Allianspartierna i Stockholmsregionen har dragit ned resurserna till gymnasieskolorna. Politiska beslut kring gemensamma gymnasiefrågor fattas av Kommunförbundet i Stockholms län, KSL, en samarbetsorganisation för länets alla 26 kommuner. När KSL beslutat om generella höjningar av programpengen, har man inte kompenserat för höjda lärarlöner. 2012 höjdes programpengen med 1,5 procent, 2013 med 1,1 procent. 2013 var golvet i lärarnas löneökningar 4,2 procent.

Alliansen i Tyresö föreslår en uppräknings med 2,4 procent, vilket innebär att det krävs en besparing på 1,9 procent på Tyresö gymnasium. Miljöpartiet anser inte att höjda lärarlöner ska innebära besparingar. Tvärtom, är det något vi inte har råd med så är det att spara på skolan. Redan i år visar prognoserna på ett stort underskott.

Under våren har två beslut kring gymnasierregionen fattats i KSL som undergräver gymnasieskolornas möjligheter att bedriva undervisning på ett likvärdigt sätt;

1. I februari avslogs möjligheten att höja programpengen för 2013.
2. I mars beslutades att inte längre ge ersättning för elever med behov av särskilt stöd av mindre omfattning från och med hösten 2013. Konsekvenserna är förödande för många gymnasier. Sparbeting med färre lärare, större undervisningsgrupper och sämre möjligheter till individuellt stöd. Att ta bort ersättning för stöd till elever med behov av stöd, gör det omöjligt att ge dem det stöd de behöver för att kunna utvecklas. Allt fler riskerar att hoppa av gymnasiet eller inte klarar sig igenom gymnasieskolan med fullständiga betyg.

Länets gymnasierregion gör att elever kan välja olika skolor i länet, vilket har lett till att fler elever samlas på centralt placerade skolor. Allra sämst klarar sig de gymnasieskolor som ligger en bit utanför Stockholms innerstad. Farsta gymnasium läggs ner, Gustavsbergs gymnasieskola visar stora underskott. Problemen har uppmärksammats och den 2 maj krävde Skolverket i en rapport krafttag för en likvärdig skola. Men lösningen kräver både politisk vilja och beslut i rätt riktning.

Miljö och klimat

Det är angeläget att avbryta motorvägsprojekt som den så kallade Förbifart Stockholm och välja andra åtgärder vid omplaneringen av Södertörnsleden. Transportsektorn är den dominerande källan för utsläpp av växthusgaser. Fler motorvägar leder till ökad bilism och än mer utsläpp av växthusgaser. Istället måste kollektivtrafiken byggas ut och stärkas, så att den blir mer attraktiv och fler avstår bilen till förmån för kollektivtrafiken. Att lägga mer än 60 miljarder kronor (inklusive ränta) på en gigantisk motorled i stället för att bygga ut och förstärka kollektivtrafiken i länet, är därutöver en oerhörd felallokering av resurser. Med nuvarande utveckling fortsätter kollektivtrafiken att tappa andelar. Dessutom får motorleden stora negativa strukturerande effekter för samhällsplaneringen i regionen. Minskad energianvändning i form av bränslesnålare bilar, äts också upp av ökat antal resor och längre körsträckor.

För många avbrott och säkerhetsproblem på cykellederna idag och under många år framöver betyder att cykling inte blir ett reellt alternativ för jobbspending. På 90-talet togs initiativ att bygga regionala cykelstråk, men Alliansen stoppade initiativet och det tog många år innan de insåg att cyklister och cykelstråk tillhör en modern stads transportinfrastruktur. Nu är i stort sett alla partier på banan, men för att ta igen de förlorade åren måste anslagen fördubblas. Fler projekt måste genomföras snabbt. Idag är cyklandets andel 5 procent av resandet och ambitionen till 2030 är att den ska öka till 20 procent och det är inte alls tillräckligt. Miljöpartiet anser att ambitionen måste öka. Den danska målsättningen med 50 procents cykelpending är väl värda att sätta också på den regionala cykelplanen. Mer resurser kan råda bot på både utbyggnad och andra förbättringar som sopning, snöröjning, belysning, skyddsavstånd etc.

Konsekvenser av Miljöpartiets budgetalternativ på riksplanet

Om Miljöpartiets satsningar på riks blev verklighet skulle det för Tyresö innebära många miljoner kronor till fler lärare, sommarjobb för alla 15-17-åringar och fler praktikplatser. Kommuner och skolor ska kunna söka pengar för att bygga upp en struktur för samarbete med näringslivet. Och företag ska kunna få statligt stöd för att utbilda handledare åt praktikanter mellan 16 och 25 år. Samhället har inte råd att inte satsa på barn och unga!

Kapitel 4. Kommungemensamma uppdrag

1. Årligen pröva vilka avgifter som det är socialt försvarbart att höja.
2. Alla nämnder ska ha ett jämställdhets- och barnperspektiv i sitt arbete.
3. Andelen ekologiska livsmedel ökas årligen, och ambitionen är 40 % år 2014.
4. Höja alla nämnders klimat- och miljöambitioner.

Kapitel 5. Kommungemensamma mål

Mål 1 - Långsiktigt hållbar ekonomi, där skulder inte överläts på kommande generationer

1. Det årliga driftresultatet (exklusive extraordinära kostnader och intäkter) uppgår i genomsnitt till minst 44,0 miljoner kronor per år. Detta täcker framtida pensionskostnader och värdesäkring av anläggningskapitalet.
2. Soliditeten (förhållandet mellan eget kapital och avsättningar samt skulder) uppgår 2015 till minst 45%.
3. Nettoinvesteringarna för varje rullande femårsperiod överstiger sammantaget inte summan av avskrivningar och årens resultat för de ingående åren. (I nettoinvesteringarna har investeringar i VA och renhållning borträknats. Investeringar som görs av annan huvudman men som kommunen ska betala driftskostnader för, ingår i nettokostnaden.)
4. Underhållet av kommunens lokaler och anläggningar ska säkerställa funktionaliteten under hela nyttjandeperioden (avskrivningstiden).
5. Tyresö kommun ska ligga i framkant gällande effektiv energianvändning, bland annat genom att tillgodogöra sig investeringsstöd och att agera pilotkommun i relevanta projekt/samarbeten.

Mål 2 - Föredömlig arbetsgivare med kompetent personal

1. Tyresö kommun ska ha en god arbetsmiljö inom all verksamhet och en hög trivselnivå hos de anställda.
2. Tyresö kommun ska ha ett aktivt jämställdhetsarbete i hela förvaltningen.
3. Arbetsmiljön ska vara god inom all verksamhet.

4. Personalinflytande och delaktighet ska uppmuntras. Att kunna påverka sin arbetssituation är en av de viktigare faktorerna för trivsel och stressminimering.
5. All personal ska erbjudas kompetensutveckling och karriärmöjligheter.
6. Anställda ska kunna påverka sin arbetstid, hel- eller deltidstjänster ska erbjudas.
7. Tyresö kommun ska ha låg sjukfrånvaro.

Mål 3 - Välmående invånare som är tillfreds med kommunen

1. Ökat välbefinnande hos Tyresö kommuns invånare (mäts med ett lycko-index).
2. Kommuninvånarna ska ha högt förtroende för och vara nöjda med Tyresö kommun.
3. Bättre samverkan mellan Tyresö kommun och kommuninvånarna.
4. Kommunpolitiken ska levandegöras och kommuninvånarna ska ha större möjlighet till engagemang och delaktighet.

Mål 4 – Främjad näringslivsutveckling för fler arbetstillfällen

1. Bättre samarbete med det lokala näringslivet, med särskilda insatser för unga och personer som tenderar att väljas bort på arbetsmarknaden.
2. Stöd till sociala företag, både vid bildandet och administrativt stöd.
3. Tyresö kommun ska aktivt uppmuntra och stödja företagsamhet kring grön teknik.
4. Vid upphandlingar ställa sociala krav om att företagen ska anställa arbetssökande personer boende i Tyresö.
5. Verka för att Tyresö bostäder engagerar arbetssökande personer, gärna de boende.

Kapitel 6. - Mål och ekonomiska ramar för verksamhetsområden och kommunala bolag

Verksamhetsområde nr 1. Plan och exploatering

Mål

1. Bidra till mångfald och minskad segregation på bostadsmarknaden genom minst 30% hyresrätter och bostadsrätter/ägarätter vid byggande av flerbostadshus.
2. Effektivare markanvändning och upprustning av Tyresös industri- och företagsområden.
3. Vid utgången av planperioden finns ett samrådsförslag till ny översiktsplan som utgår ifrån Miljöpartiets vision för 2030.

Uppdrag

1. Initiera en handlingsplan för att öka invånarnas tillgång till strand och vatten, inklusive fler strandpromenader.
2. Skärpa kraven för miljö- och klimatanpassat byggande.
3. Utredda främjande av lokal energiproduktion.
4. Ta fram en åtgärdsplan för att minska antalet bullerutsatta bostäder.
5. Utredda lokal anpassning av balanseringsprincipen för kompensationsåtgärder vid exploateringar.
6. Tyresö bostäder och Tyresös kollektivhusförening tar fram ett förslag om lämplig mark för kollektivhus år 2014.

Effektiv markanvändning och byggande utifrån behov

Vi begränsar exploateringen och sänker investeringsnivån. Dels för att stärka driften av kärnverksamheterna och dels för att inte konsumera upp kommande generationers resurser. Vi ska möta upp bostadsbristen med en boendeplanering som utgår ifrån behov och inte enbart utifrån efterfrågan. Bostäderna ska i första hand möta ungas och äldres behov och leda till minskad segregation. Vi eftersträvar större variation och fler valmöjligheter till eget boende allt ifrån hyres- och bostads/äganderätter, kollektivhus, radhus till villor.

Naturmiljön har ett stort rekreativvärde. Bostadsnära grönområden är betydande för människors hälsa och välbefinnande, där den fria uteleken också har en positiv påverkan på barns utveckling. Det är viktigt att inte överexploatera tätortsnära oaser i en missriktad iver att utveckla dem.

Behovet av tystnad och stillhet har aldrig tidigare varit större i vår högljudda, stressade tid och aldrig har tystnaden varit mer hotad. Vi ska därför följa upp vårt gemensamt fattade beslut, att minska antalet bullerutsatta bostäder i Tyresö. Nuvarande ordning med avsteg från Boverkets bullerriktlinjer i detaljplan efter detaljplan är ohållbart.

Med strategisk planering för mer effektiv markanvändning av Tyresös företags- och industriområden skapar vi möjligheter till fler arbetsplatser.

Vi begränsar exploateringen vid strandnära områden som förändrar Tyresös karaktär och försämrar livsförutsättningar för djur och växter – och som dessutom på sikt hotas av översvämningar på grund av klimateffekter.

Att kommunen höjt kraven i syfte att minska energianvändningen är bra, men högre energikrav och främjat miljö- och klimatanpassat byggande måste till. Lokal småskalig energiproduktion ska utredas och främjas där så är möjligt.

Genom att tillämpa balanseringsprincipen och kompensationsåtgärder får exploatörer ansvara för att ekologiska och rekreativa funktioner och värden återskapas på samma eller en närbelägen plats.

Verksamhetsområde 2. Vaghållning och park

Mål

1. Tyresös gång- och cykelnät är anslutet till grannkommunernas nät senast 2015.
2. Tyresö är en av de tio trafiksäkraste kommunerna i landet.
3. Stärka kommunens park- och grönområden för att öka biologisk mångfald upplevelsevärden.
4. Öka tillgängligheten för cyklister, med ett skyltat cykelnät av god kvalitet, med fler separerade gång- och cykelvägar, respektive bilväg- och cykelvägar. Satsa på regionala cykelnät.

Uppdrag

1. År 2014 finns en utredning om förutsättningarna för en egen resultatenheter av Gatu- och parkavdelningen. Insatserna ska inte vara beroende av snöomfattningen.
2. Förbättra snöröjning och vägunderhåll på gång- och cykelvägar, engagera fler handskottare.
3. Promenadstråken har fått ett betydande tillskott av parksoffor (genomföra Miljöpartiets bifallna motion).
4. Förbättrad framkomlighet på Tyresövägen uppnås under planperioden.

Tillgängligt, säkert, tryggt och miljöanpassat

Underhåll för gator, vägar och park ska genomföras utifrån ekonomi, miljö och sociala aspekter. Ekonomi är att regelbundet underhålla och att använda energin effektivt. Ekonomi är också att regelbundet söka statsbidrag för åtgärder som minskar utsläppen och stärker trafiksäkerheten. Tillgänglighet, säkerhet och trygghet innefattar en god vintervaghållning och snöröjning med alla trafikanter i åtanke, inklusive gång och cykeltrafikanter. Klimateffekter såsom ökad (extrem)nederbörd och halka ska vara grundförutsättningar vid planering och underhåll av trottoarer, gång- och cykelvägar.

Miljö är t ex att använda ”rätt” vägbeläggning och att stärka parker och grönområden. Bostadsnära grönområden är viktiga för hälsan och välbefinnandet. Parker och grönområden ska stärkas både utifrån upplevelsevärdena men också för att stärka biologisk mångfald. År 1992 slöt världens regeringar överenskommelse, ”Konventionen om biologisk mångfald”. Den bindande konventionen syftar till att bevara livets variationsrikedom och att motverka förlusten av ekosystem, arter och gener.

Biologisk mångfald kan ses som en garant mot att försvagade ekosystem. Forskare menar att alla arter har sin specifika roll i ekosystemet och om man tar bort en del av kedjan så blir hela systemet svagare och fungerar sämre. Med hög biologisk mångfald, exempelvis med flera arter som utför samma ekosystemtjänst minskar sårbarheten i ekosystemen.

Verksamhetsområde 3. Miljö, trafik och övrigt

Mål

1. Åtgärder genomförda enligt Miljöpartiets förslag till klimatstrategi.
2. Kollektivtrafiken har tagit andelar från bilresandet.
3. Tyresö kommun ska ta officiell ställning emot hälso- och miljöriskabla genmodifierade produkter.
4. Tyresö kommun ska bli en Fairtradecity.
5. 40% ekologisk mat 2014 och 50% 2015.

Uppdrag

1. Förstärka naturskolan för att i högre grad informera och utbilda kommuninvånarna.
2. Initiera samtal med arrendatorn på Uddby gård för att nå ett certifierat ekologiskt jordbruk.
3. I samråd med SL stärka kollektivtrafiken mellan Tyresös kommundelar.
4. Genomföra ett ekopilotprojekt för några enheter år 2014.

Ansvar för miljön och klimatet

Tyresö kommun ska vara ett föredöme i miljö- och klimatarbetet. Vi ska driva energieffektiviseringen och säkerställa att det byggs energisnålt. Vi ska göra insatser för ett hållbart resande – göra kollektivtrafiken mer attraktiv, öka andelen som går och cyklar, stimulera bilpooler, samla in matavfall för rötning till fordonsgas, verka för en biogaspump i kommunen med mera. Vi ska satsa på förnybar energi och mindre lokala produktionsanläggningar för sol- och vindenergi. En utvecklad bilpool kan upplåtas till kommuninvånarna när kommunen inte behöver den för sina transporter. Erfarenheter visar att utöver miljövinster, så är det ekonomiskt fördelaktigt med en utvecklad bilpool.

Andra viktiga uppgifter är åtgärder för biologisk mångfald, gröna tak och fasader som förbättrar mikroklimatet, minskar bullerstörningarna och ökar upplevelsevärdena, samt ger växter, insekter, små och lite större djur nya urbana livsmiljöer. Med en förstärkt Naturskola kan alla barn, fler vuxna och funktionsnedsatta guidas och uppleva naturen.

Vi ska föra diskussioner med arrendatorn för Uddby gård om att ställa om till ekologiskt jordbruk. Vi vill också att Tyresö kommun ska ta officiell ställning emot hälso- och miljöriskabla genmodifierade produkter.

Tyresöborna behöver också de satsningar som Miljöpartiet i Stockholms läns landsting gör. Det gäller kollektivtrafikkort som gäller på land och vatten, lägre pris på 30-dagarskortet, återinförande av enkelbiljetten, samt fler satsningar på kollektivtrafiken. Kraftfulla åtgärder behövs för att styra över trafik till miljöanpassade transportslag. Att öka kollektivtrafikresandet främst i de yttre delarna av länet är en av de viktigare miljö- och klimatinsatserna. Kollektivtrafiken måste byggas ut, bli bättre och mer tilltalande, så att en del som idag kör bil förändrar sitt beteende och byter färd sätt. Det behövs också en modern politik som säger nej till att bygga Förbifart Stockholm, Södertörnsleden och Norviks hamn i Nynäshamn.

En långsiktig hållbar ekonomi och omsorg om samhällsekonomin betyder att det är dags att börja prioritera och prioritera bort. Det är inte möjligt att samtidigt både klara en bra kollektivtrafik och bygga stora motorvägsprojekt. För att minska resandet krävs också tekniksprång och organisatoriska förändringar som möjliggör mer distansarbete och ökat hemarbete.

Maten är både en nödvändighet och en stor glädjekälla. Vi måste bort från kortsiktigt tänkande, halvfabrikat och fokus på billiga produkter – ofta innehållandes många tillsatser och kemikalier. Det är faktorer som kvalitet, smak, hälsa, miljö, klimat och etik (djur och människor) som ska vara ledande. Vi arbetar för mer närproducerad, lokalt tillagad mat ifrån grunden, större andel ekologiska och rättvisemärkta produkter, hänsyn till djurrätt, mer klimatsmart mat med mindre kött och säsonganpassad mat.

Verksamhetsområde 4. Vatten och avlopp

Mål

1. Dricksvattnet i Tyresö ska hålla god kvalitet. Tyresö kommun ska aktivt arbeta med att säkerställa dricksvattentillgången.
2. Utsläppen från enskilda avlopp ska minska.
3. Dagvattnets negativa påverkan på sjösystemet och Östersjön ska minska.
4. Tyresö kommun ska stödja alternativa miljöanpassade VA-lösningar i områden där det kan förbättra kvaliteten och uppnå mindre miljö- och klimatbelastning, samt bidra till minskade investeringskostnader.

Uppdrag

1. Tyresö kommun ger Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund i uppdrag att inventera enskilda avlopp.
2. Klimatanpassa Vatten- och avloppssystemet.

Säkra vattenkvalitet och klimatanpassa VA-systemet

Allt liv på jorden är avhängigt vatten. Vi kan välja bort andra livsmedel men klarar oss inte utan vatten. Dricksvattnets kvalitet är avgörande för hälsan. Tillgången till vatten är otillfredsställande på sina håll, i synnerhet i de östra delarna av Tyresö. Viktigt är att inte göra större uttag än vad som kan återskapas, då ökar risken för saltvatteninträngning. När nu kommunen fortsätter att erbjuda utökade byggrätter för fastighetsägare med egen brunn, så är det nödvändigt att också säkerställa vattentillgången långsiktigt.

Rent vatten är vår viktigaste naturtillgång och vi måste vara rädda om det vatten vi har och som våra barn och deras barn ska dricka i framtiden. Det kommunala dricksvattnet håller god kvalitet, men det är ofta lite sämre med vattenkvaliteten från enskilda brunnar. För att säkerställa att vattnets kvalitet och att det inte läcker ut föroreningar i vattendrag, sjöar och hav, ska Tyresö kommun främja utvecklingen av hållbara vatten- och avloppslösningar. Det är nödvändigt för att minska utsläppen ska minskas och om vi ska kunna rädda Östersjön.

För att möta klimatförändringarna krävs förutom minskade utsläpp också anpassning till ett förändrat klimat. Det gäller inte minst VA-systemet som måste byggas och underhållas utifrån risker som extremnederbörd och stigande vattennivåer. Ett anpassat VA-system tar hand om stora plötsliga vattenflöden som också kan innehålla stora mängder föroreningar genom ökade flöden av spillvatten.

Verksamhetsområde 5. Renhållning

Mål

1. År 2015 uppgår andelen matavfallsinsamlade hushåll till 75% och i 100% av kommunalt finansierade verksamheter.
2. Bättre efterlevnad av avfallstrappan.
3. Renare och trevligare utemiljö.
4. Kretsloppscentralen har med undantag för större helger öppet varje dag i veckan.

Uppdrag

1. Genomföra en kampanj för att få en större förståelse och bättre efterlevnad av avfallstrappan.

Mindre resursslöseri, rent och snyggt

Tyresö kommun ska arbeta och stödja kommuninvånarna utifrån EU:s avfallshierarki, den så kallade avfallstrappan. Avfallstrappan innebär åtgärder med prioriteringsordning 1. Minska mängden och farligheten, och sedan 2. Återanvända 3. Materialåtervinna 4. Energiutvinna och 5. Deponera.

Avfallsmängden måste minska eftersom jorden och våra ekosystem inte tål vårt fortsatta resursuttag och omvandlingen av dessa, när resurserna blir till varor och produkter. Avfallet ska i största möjliga mån tas tillvaras eftersom det mesta av avfallet är en resurs, och kan återanvändas och återvinnas, eller utvinnas energi ifrån. Detta gäller dock inte för avfallet som deponeras.

Tyresös utemiljö ska vara ren och trevlig med papperskorgar inom behändigt avstånd.

Verksamhetsområde 6. Bygglövsverksamhet

Mål

1. Bygglov handläggs i genomsnitt inom sex veckor.

Uppdrag

1. Verksamheten ska under perioden uppnå full avgiftsfinansiering i den del som kan avgiftsfinansieras.

Tillgängligt, säkert och avgiftsfinansierat

Tyresö kommuns bygglovsverksamhet har länge tid varit hårt belastat. Samtidigt som tempot nu drivs upp är det viktigt att följa lagstiftning och säkerställa att hanteringen sker på ett tillfredställande sätt. Bygglov ska ställa krav och stödja kommuninvånarna och i största möjliga mån anpassa byggnaderna utifrån naturmiljöns förutsättningar. Bygglovsverksamheten ska till största del vara självfinansierad.

Verksamhetsområde 7. Förskola och pedagogisk verksamhet

Mål

1. Öka andelen (årsarbetande) förskollärare (genom nyrekrytering, kompetensutveckling och genom att behålla personal).
2. Barnomsorgsplats garanteras inom tre månader att jämföras med Skollagens krav på platsgaranti inom fyra månader.
3. Öka andelen män med pedagogisk utbildning i verksamheten.
4. Erbjuder fler pedagogiker i kommunens förskolor.
5. Genuspedagogik ska finnas på alla förskolor.

Uppdrag

1. Tyresö kommun har antagit riktlinjer för rekommenderat maximalt antal barn/förskolegrupp och inlett arbetet för att nå dessa rekommendationer.
2. Inrätta köksträdgårdar på ytterligare 4 förskolor i kommunal regi.
3. Insatser för att öka kvaliteten på gröna ytor i närområdet.
4. Insatser för att minska köttkonsumtionen till förmån för fler vegetariska rätter och vegetabiliska livsmedel.

Satsa tidigt på barnen

Barnen är vår framtid. Att satsa på barn och unga är den viktigaste investeringen ett samhälle kan göra. Förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande. Förskolan kan vara avgörande för barns fortsatta utveckling av språk och lärande. Mer personal behövs för att skapa lugna och trygga miljöer. Om barnen ska bli sedda så krävs färre barn i grupperna, fler förskolelärare och fritidspedagoger. Med vår skattehöjning blir det fler pedagoger i förskolan. Det är viktigt att barnen får olika förebilder. Med en jämnare könsfördelning hos personalen skapas bättre förutsättningar för en verksamhet som motverkar traditionella könsroller, vilket också läroplanen föreskriver. Därför ska fler män rekryteras till förskolan.

Hälsopedagogik är ett verktyg för ökad jämställdhet. Forskning visar att lek i skogen kan bidra till ökad jämställdhet. Den tillrättalagda miljön på förskolor kan förstärka könsroller och maktstrukturer hos barn (klätterställningar, gungor, sandlådor och cyklar med mera). Forskning visar att små flickor och pojkar ofta ges helt olika erbjudanden i lek och bemöts med olika förväntningar och krav. Pedagoger kan genom leken utmana och uppmuntra mod, empati och hjälpsamhet utifrån varje barns behov.

För att förskolans kvalitet ska stärkas krävs att pedagogerna har förutsättningar att utveckla verksamheten – tid för planering och utvärdering. Genom kontinuerlig kompetensutveckling ska pedagogerna få del av aktuell forskning och inhämta kunskap för att driva på den pedagogiska utvecklingen.

Barnomsorg på obekvämlig arbetstid är viktigt för att underlätta för människor att kombinera familjeliv och arbete. Inte minst kan det vara betydelsefullt för ensamstående föräldrar som ofta befinner sig i en ekonomiskt utsatt situation. Om man på allvar ska kunna hävda att arbetslinjen gäller, krävs också barnomsorg på obekvämlig arbetstid.

Vårdnadsbidraget ska avskaffas och resurserna istället användas för att stärka förskolan. Vårdnadsbidraget riskerar att leda till att en del av de barn som kanske allra mest behöver förskolan inte får ta del av den. Exempelvis riskerar barn med andra modersmål få vänta med att lära sig svenska, vilket sedan kan försvåra för dem i skolan.

Verksamhetsområde 8. Grundskola

Mål

1. Öka andelen behöriga lärare och fritidspedagoger (genom nyrekrytering, kompetensutveckling och fokus på att behålla utbildade lärare).
2. Öka stödet till barn med särskilda behov, det ska grundas på behov inte diagnos.
3. Erbjuder fler pedagogiker i kommunens skolor.

Uppdrag

1. Minska grupperna och öka personaltätheten på fritidshemmen.
2. Varje elev i de tidiga årskurserna erbjuds individuellt stöd för att uppnå bra läs-, skriv- och mattekunskaper genom ökad lärartid.
3. Alla elever erbjuds kompensatoriska insatser, som exempelvis läxläsningshjälp och sommarskola, för att öka möjligheterna till att nå målen.
4. Stärkt skolhälsovård – elevernas tillgång till olika kompetenser ska säkerställas.
5. Insatser för att öka kvaliteten på gröna ytor i närområdet.
6. Insatser för att minska köttkonsumtionen till förmån för fler goda vegetariska rätter, mer vegetabiliska livsmedel och säsongsanpassad mat. Maten ska vara en del av pedagogiken.

Ge alla barn en chans

Miljöpartiets skola präglas av kunskap och kreativitet, där lust att lära går hand i hand. Vår skola bygger på vetenskapliga fakta om inlärning. Skolan ska gå mot ett större lokalt inflytande för att öka engagemang och delaktighet. Elever och vuxna i skolan ska känna att de har makt över sin vardag och känna stolthet över sin skola. Skolan står inför många stora utmaningar med nya läroplanen, nytt betygssystem, lärarlegitimation och ökad administrationsbörda. Samtidigt måste undervisningens kvalitet upprätthållas och stärkas. Kompetensutveckling är en investering för framtiden och nödvändigt för en positiv skolutveckling.

Den politiska nivån ska ha höga krav på skolan, men måste också ge verksamheten rimliga förutsättningar. Vi tillför nödvändiga resurser genom andra besparingar och höjd skatt, för fler behöriga lärare, fler fritidspedagoger, kompetensutveckling, behörighetsgivande fortbildning, pedagogisk utveckling, och till barn med behov av särskilt stöd. Med Miljöpartiet i regeringsställning skulle Tyresös skolor tillföras ytterligare ett antal miljoner kronor årligen.

Alliansen i Tyresö har infört något de kallar ”En skola för var och en”, vilket har en inkluderande tanke. Bra så! Dock ser vi i Miljöpartiet att redan ”duktiga” intresserade elever premieras, medan elever med sämre förutsättningar inte premieras i samma utsträckning. Vi hör också lärare som ser detta som besparingar, då integrerade elever inte får tillräckliga resurser. Utbildningssituationen försämras för alla parter, för läraren och för eleverna, oavsett hur lätt de har att tillgodogöra sig undervisningen.

En del barn behöver lite mer hjälp och stöd i skolan. Föräldrar ska inte behöva strida för att barnen ska få de resurser de har rätt till. Det rådande systemet lämnar många barn med mycket stora behov utanför. Barn med annat modersmål än svenska ska ges stöd i sin språkutveckling och kan behöva undervisning på sitt modersmål i andra ämnen.

Hälsa och förmåga att ta till sig kunskap går hand i hand. Pedagogik handlar om meningsskapande, att vid kunskapsinläringen se hela människan och samspelet med omvärlden. Hälsopedagogisk forskning visar att utevistelser, skolträdgårdar och gröna skolgårdar är positivt för lärandet, och att elever bättre tillgodogör sig språk och matematik.

Mat ska vara en del av den pedagogiska verksamheten, vid tillagning och vid övrig köksverksamhet. Med god och varierad mat och fler ekologiska råvaror kommer fler barn att vilja äta maten. Matsvinnet minskar och vi får fler glada barn. Eleverna ska erbjudas attraktiva vegetariska maträtter alla dagar. Inriktningen är att köttet ska minska till förmån för större andel vegetabiliska livsmedel, säsonganpassat och närodlat. Matavfall och rester ska samlas in och rötas till biogas. Genom att välja rättvisemärkta produkter bidrar vi också till att arbetare får rimliga löner och till hållbar utveckling i de länder där dessa livsmedel produceras.

Den allt större psykiska ohälsan bland barn och unga är en varningsklocka. Att fritidshemmen mer eller mindre fungerar som förvaringsstationer är helt oacceptabelt. Barnen får otillräckligt pedagogiskt stöd och resursbristen skapar onödigt stressig arbetsmiljö för personalen. För att komma tillrätta med bristerna och utveckla verksamheten ska storleken på grupperna minska och fler fritidspedagoger anställas. Fritidshemmen ska särredovisas ekonomiskt och beskrivas i kvalitativa ordalag. Detta för att förbättra kvaliteten och kunna följa utvecklingen av den pedagogiska verksamheten. Indikatorer för antal barn/personal, pedagogiskt utbildad personal, storlek på barngrupper, utrymmen (kvadratmeter/barn) med mera ska finnas.

Verksamhetsområde 9. Fritidsgårdar

Mål

1. Fritidsklubbar ska ha låga avgifter som täcker matkostnad och en symbolisk avgift som inte utestänger något barn på grund av familjens ekonomi.

Uppdrag

1. Fungerande fritidsgårdsverksamhet i alla kommundelar.
2. Erbjuder mer gruppverksamhet med målet att skapa och stödja mer självorganisering i verksamheten.

Meningsfull verksamhet och fritidsgårdar i alla kommundelar

Tyresö kommun ska erbjuda attraktiva aktiviteter och stimulans i olika former. Många ungdomar engageras i föreningsverksamhet, idrottsrörelse och idéburna intresseorganisationer, men inte alla. Fritidsgårdar fyller andas syften och ska finnas i alla kommundelar. Ungdomarna ska inte behöva resa till andra kommundelar eller andra kommuner för att umgås med vänner eller delta i en meningsfull verksamhet.

Vi är övertygade om att fritidsgårdar som bedriver meningsfull sysselsättning motverkar destruktiva aktiviteter såsom skadegörelse, alkohol- och droganvändning, hot, våld, kriminalitet etc. Stor alkoholkonsumtion och växande psykisk ohälsa bland Tyresös barn och unga, tydliggör samhällets brister och behovet av åtgärder.

Den ökade barnfattigdomen ställer också krav på att kommunen agerar och bedriver verksamhet för alla ungdomar. Fritidsgårdar och de nu existerande fritidsklubbarna ska erbjuda verksamhet utan avgifter.

Verksamhetsområde 10. Gymnasium

Mål

1. Ett konkurrenskraftigt gymnasium i Tyresö, med fler sökande från Tyresö och andra kommuner.
2. Fler elever ska fullfölja utbildningen och fler få ska behörighet till högskola och universitet.
3. Fler kvalificerade utbildningar ska öka möjligheten till arbete.
4. Mer jämställd fördelning av resurser mellan pojk- och flickdominerade gymnasieprogram.

Uppdrag

1. Ge gymnasiesärskoleeleverna bästa möjliga till egen försörjning.
2. Beslut om Tyresö gymnasiums framtid är klart senast i början av 2014, där man utrett förutsättningar för en hållbarhetsprofil.
3. Insatser för att öka jämställd rekrytering till program med sned sammansättning genomförs.
4. Ett formaliserat samarbete med Socialnämnden för att förbättra möjligheten till arbete, förebygga droganvändning och minska försörjningsstödet.
5. Insatser för minskad köttkonsumtion till förmån för fler goda vegetariska rätter, mer vegetabiliska livsmedel, och säsonganpassad mat.
6. Stärkt skolhälsovård – elevernas tillgång till olika kompetenser ska säkerställas.

Ett konkurrenskraftigt gymnasium

Vi har länge velat göra Tyresö gymnasium till en profilskola för hållbar utveckling – från utbildning till byggnad. Eleverna ska få kunskaper om tekniker och material, och dess hälso- och miljö/klimatbelastning. Ekonomiskt inriktade program ska erbjuda kurser i social ekonomi, miljö/ekologisk ekonomi och företags sociala ansvar (CSR). Ungt företagande kan ta fram affärsidéer med hållbar utveckling som utgångspunkt. Samarbetet mellan hälso- och miljöinriktade företag, samt socialt ansvarstagande företag är viktigt. Gröna tak, solceller och/eller solfångare ska finnas på byggnaden.

När Tyresö nu tar krafttag i syfte att göra Tyresö gymnasium mer konkurrenskraftigt och attraktivt, är hållbarhetsprofilen en riktigt stor potential. Nu kan vi involvera fler aktörer och bygga en modern och hållbar skola. Politiskt beslut om gymnasiets framtid ska vara fattat senast i början av 2014.

Tyresö gymnasium ska jobba med åtgärder för få till en mer jämställd rekrytering till programmen. Fördelningen av resurser ska vara jämställd, pojk- och flickdominerade gymnasieprogram ska ges likartade ekonomiska förutsättningar. Skolan ska gå mot ett större lokalt inflytande för att öka engagemang och delaktighet. Elever och vuxna i skolan ska känna att de har makt över sin vardag och känna stolthet över sin skola.

Med god och varierad mat och fler ekologiska råvaror kommer fler elever att äta maten och matsvinnet minskar (ca 40 procent av gymnasieeleverna ratar maten). Eleverna ska erbjudas attraktiva vegetariska maträtter alla dagar. Köttet ska minska till förmån för större andel vegetabiliska livsmedel. Maten ska vara mer säsongsanpassad och i största mån närodlat. Matavfall och rester ska samlas in och rötas till biogas. Genom att välja rättvisemärkta produkter bidrar vi också till att arbetare får rimliga löner och till hållbar utveckling i de länder där dessa livsmedel produceras.

Verksamhetsområde 11. Vuxenutbildning

Mål

1. Möjligheten till livslångt lärande och att skola om sig i senare skeden i livet ska tillgodoses, så att fler kan komma tillbaka till arbetsmarknaden.
2. Samtliga studerande ska nå gymnasiekompetens i vuxenutbildningen.

Uppdrag

1. Lokal samverkan med dem som är viktiga för utvecklingen av vuxenutbildningen i Tyresö.

Livslångt lärande och nya livschanser

Vuxenutbildning är ett nödvändigt komplement till det övriga utbildningsväsendet. Den tekniska utvecklingen och globalisering samt stora pensionsavgångar de kommande åren kräver kontinuerlig kompetensförsörjning ett långsiktigt engagemang i vuxenutbildningen. Eftersom en stor andel gymnasieelever inte fullföljer alla kurser får de inte heller slutbetyg. Även för dessa kan vuxenutbildningen underlätta möjligheten att få slutbetyg.

Ambitionerna är goda, men den höga arbetslösheten riskerar att försvåra möjligheterna att fullfölja uppdraget, att ge kompletterande eller nya yrkesutbildningar för att öka möjligheterna till arbete eller studier, samt en egen försörjning. Vi satsar därför på att få fram fler praktik, pry- och lärlingsplatser i Tyresö. Fortsatt samverkan med arbetsförmedlingen, försäkringskassan, det lokala näringslivet och kommunala förvaltningar och bolag krävs för en effektiv resursanvändning.

Verksamhetsområde 12. Arbetscentrum

Mål

1. Öka kommuninvånarnas självförsörjnings- och frihetsgrad.
2. Alla ungdomar 16-24 år som står till arbetsmarknadens förfogande och som har hänvisats till Arbetscentrum är i arbete, utbildning eller aktiv arbetsmarknadsåtgärd inom 30 dagar.

Uppdrag

1. Införa ”resursjobb”, med hänvisning till Sigtunamodellen.
2. Erbjuder sommarjobb till alla 16-17-åringar i Tyresö kommun, inom kommunens verksamheter eller på företag i kommen.
3. Stödja och uppmuntra socialt företagande, administrativt och vid igångsättandet.
4. Formalisera samarbetet med Socialnämnden för att förbättra möjligheten till arbete, förebygga droganvändning och minska försörjningsstödet.
5. Kontinuerligt erbjuda praktikplatser och uppmuntra företag att ta emot praktikanter.

Fler i jobb och större frihet

Arbetscentrum kompletterar andra samhällsliga insatser för att stödja arbetssökande ungdomar, utförsäkrade, funktionsnedsatta, arbetslösa och människor med utländsk bakgrund som har svårt att komma in i arbete eller studier. Kunskapen och intresset för att främja socialt entreprenörskap måste öka i kommunen. En ökad satsning och stöd till socialt företagande kan komplettera pågående projekt. Kommunen kan initiera sociala företag och avknoppa dem när de verksamma i företaget är mogna att ta över ansvaret.

Krafttag måste göras för att motverka arbetslösheten i kommunen. Miljöpartiet föreslår att Tyresö kommun anställer alla som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet, så kallat ”resursjobb”. Anställningarna ska vara på heltid och tidsbegränsade till ett år, samt till kollektivavtalsenliga löner. Genom detta kan kommunen få en kvalitetsförbättring och de arbetslösa personerna få in en fot på arbetsmarknaden. Tillsammans med värdefull erfarenhet blir vägen in på den reguljära arbetsmarknaden. En mycket stor andel arbetslösa och sjukskrivna får försörjningsstöd. Stora kostnadsbesparingar görs på försörjningsstödet och den enskilde vinner frihet och blir självförsörjande. Erfarenhet från Sigtuna visar på stor framgång och mycket stora, snabba besparingar.

Unga måste få känna sig och erbjudas att bli delaktiga i samhället. ”Ung i Tyresö” där ungdomar mellan 18 och 24 år får hjälp med arbete, praktik eller studier inom 30 dagar är bra. Vår ambition är att skapa fler ungdomsjobb inom kommunens verksamheter och inom kommunens bolag, Tyresö bostäder. Vi ska även samverka med det lokala näringslivet, småföretagare verksamma inom kommunen, så att de kan erbjuda ungdomar sommarjobb och/eller betald arbetspraktik några veckor under sommaren. Alla 16-17-åringar ska erbjudas sommarjobb i Tyresö kommun, inom kommunens verksamheter eller på företag i kommen.

Att få möjlighet att pröva på arbetslivet och tjäna egna pengar är viktigt av flera skäl. Inte minst stärker det unga människors självkänsla och förbereder dem på det framtida arbetslivet. Det är därför väsentligt att kommunen erbjuder feriepraktik till gymnasieelever. Arbetscentrum ska genom samverkan med övriga förvaltningar skapa fler arbetstillfällen och praktikplatser.

Verksamhetsområde 13. Bibliotek, Kultur, Fritid

Mål

1. Söndagsöppet på biblioteket i Tyresö centrum.
2. Minska köerna till kulturskolan under perioden.

Uppdrag

1. Tyresö kommun tar initiativ till samarbete med närliggande kommuner, för att undersöka möjligheten till bättre nyttjande av idrotts- och kulturanläggningar.
2. Att ta fram en redovisning av investerings-, driftsstöd och sponsring till enskilda idrottsklubbar och föreningar.
3. Jämt fördelade satsningar inom fritids- och kulturområdet till tjejer och killar.
4. Ta fram utredning om lämplig lokalisering och finansiering av ett kulturhus.

Ett utvecklat kultur- och föreningsliv

Ett rikt kultur- och föreningsliv bidrar till en attraktiv kommun. Kultur främjar folkhälsa, livskvalitet, samhälls- och näringslivsutveckling. Kultur är också en stor källa till glädje, både vid egen utövning och i upplevelsen av andras kulturutövning. Det finns forskning kring kulturens betydelse för människors utveckling och hälsa och kulturen är också ett pedagogiskt verktyg och kan användas för att bearbeta ohälsa och sjukdom.

Det är angeläget att prioritera resurserna rätt och åstadkomma positiva förändringar. Kulturskolans utbud ska breddas, så att barn med olika kulturell bakgrund söker sig till verksamheten. En jämnare rekrytering av kulturskolans elever utifrån kommunens geografiska områden är viktigt. Satsningen på barn och ungas fritidsaktiviteter ska också motverka val utifrån gängse könsroller. Tyresös Kulturskola ska erbjuda alla barn möjlighet att utveckla sina kulturella förmågor, oavsett förälders inkomst.

Vi månar om det rörliga friluftslivet, en nästintill ”fri nytthet” till en mycket låg kostnad. Möjlighet till rörelse i vardagen är viktigt för folkhälsan och förutsättningarna för spontan motion och idrott ska förbättras.

Med en åldrande befolkning är det viktigt att tillgodose äldres önskemål och möjlighet till fysisk aktivitet. För de yngre är de föreningsorganiserade aktiviteterna en viktig del av motionen. Den tävlingsinriktning som idrotten har passar inte alla. Det är därför angeläget att skapa ett föreningsliv där barn och unga också kan vara aktiva enbart på motionsbasis och för socialt umgänge.

Öppettiderna i våra verksamheter ska tillmötesgå behoven. Det gäller också viktiga samlings- och mötesplatser som biblioteken. Utökade öppettider är en jämförelsevis relativt liten satsning, då kostnader för lokaler och inventarier, inklusive böcker och tidskrifter, redan är betalda. Tyresös huvudbibliotek i Tyresö centrum ska hålla söndagsöppet ha tillgänglig personal under öppettiderna. Det är än mer väsentligt då huvudbiblioteket också rymmer en konsthall.

Kultur i vardagen och offentlig konst ökar människors välbefinnande. Vid ny- och ombyggnationer ska arkitektoniska och estetiska värden tillvaratas och vidareutvecklas. Det handlar såväl om hela byggnader och områdets utformning till de små detaljerna i form av konstverk såsom till exempel statyer och andra installationer.

Verksamhetsområde 14. Individ- och familjeomsorg

Mål

1. Kraftigt minska alkohol- och droganvändningen bland Tyresös ungdomar genom kraftsamling i hela förvaltningen och i samarbete med ideella organisationer, såsom Brännpunkten, Smart Ungdom och X-CONS.
2. Inga barn vräks i Tyresö.

Uppdrag

1. Ökat stöd för att självförsörjnings- och frihetsgraden ska öka.
2. Minska antalet barn och ungdomar som far illa i hemmet, med mer tidiga insatser i samarbete med förskola, skola, barnavårdscentral mm.
3. En plan för att stötta barn i Tyresö i ekonomiskt utsatta hushåll.
4. En framtagen policy för ”tak över huvud-garanti”.
5. Ett handlingsprogram för våldsutsatta kvinnor och barn som brottsoffer.

Förebyggande insatser – social och ekonomisk hållbarhet

Vi har under många år tvingats ta del av en utveckling där allt fler ungdomar i Tyresö prövar alkohol och narkotika, där allt fler barn och ungdomar mår sämre och där allt fler barn som far illa anmäls till kommunen. Missbruks- och beroendeproblematiken ökar i Tyresö från en redan hög nivå. Utbetalningarna av försörjningsstödet stiger också kontinuerligt. Detta måste brytas! Det växande behovet av försörjningsstöd hänger också samman med regeringens regelförändringar i A-kassan och Försäkringskassan, vilket också slår hårt kommunen och kommunens invånare. Barn i ekonomisk utsatthet är också ett växande problem och ytterligare en effekt av borgerlig politik i Tyresö och på riks. Nu krävs krafttag för att vända denna negativa trend.

Samtidigt som de sociala problemen ökat i Tyresö har den borgerliga majoriteten sparat in ett antal socialsekreterartjänster. Istället för största beredskap och att försöka få tillbaka människor till ett välfungerande liv, gör man tvärtom. Det är varken socialt eller ekonomiskt hållbart. Vi återför därför medel till 4 socialsekreterartjänster 2014, med att syfte att höja ambitionsnivån de kommande åren. Med mer förebyggande insatser kan fler ungdomar räddas ifrån att hamna snett – med långtgående konsekvenser förenat med stora samhällskostnader och personliga tragedier.

En mycket viktig funktion som nyttjas av många Tyresöbor är familjerådgivningen. Det kan vara av orsaker som man har svårt att prata med och förstå varandra, att relationer påverkas av missbruk eller familjevåld, risk om separation, när man är oense om barnen etc. 2011 sökte sig färre till familjerådgivningen, vilket kan beror på avgiftshöjningen. Vi återställer den avgiftshöjning inför inte ytterligare höjning som den borgerliga majoriteten har för avsikt nästa år.

Att stå utan tak över huvudet kan drabba alla, även personer utan drogproblematik och/eller psykisk ohälsa. Det kan bero på familjekonflikter, där ett tillfälligt boende behövs några dagar för att ordna upp tillvaron. ”Tak över huvud-garanti” kan förebygga och bidra till minskat våld i relationer. Inte alltför sällan leder konflikter till misshandel då en part stängs ute från bostaden. Oftast är det män som i desperation utövar våld för att ta sig tillbaka till ”sitt” boende, då andra alternativ saknas.

Verksamhetsområde 15. Äldreomsorg

Mål

1. Valfrihet för äldre som vill bo kvar hemma och för äldre som vill flytta till äldre/trygghets/serviceboenden och parboenden.
2. Valfrihet gällande boenden med husdjur, inriktning på kultur, språk och sexuell läggning.
3. Alla ska kunna komma ut varje dag.

Uppdrag

1. En framtagen plan som tillgodoser behovet i ett långsiktigt perspektiv som arbetats fram tillsammans med PRO och SPF.
2. Fler hälsofrämjande mötesplatser för samvaro – för utövande och upplevelse av natur, kultur och fysisk aktivitet.
3. Vid ny upphandling av omsorgsverksamhet ska egenregionbud lämnas.

Värdig äldreomsorg

God hälsa, social samvaro och stimulerande aktiviteter är viktigt för att uppleva mening och sammanhang. Vi vill skapa fler hälsofrämjande mötesplatser för samvaro – för utövande och upplevelse av kultur och fysisk aktivitet. Vår ambition med omsorgen av äldre, är att ge ökad livskvalitet, kontinuitet och trygghet. Vi skapar förutsättningar och stod bakom folkomröstningsinitiativet mot avgiftshöjningar inom hemtjänsten och omsorgen om funktionsnedsatta som den borgerliga majoritetens genomfört.

Tekniska hjälpmedel som trygghetslarm är viktiga, men det är behoven som ska styra. Miljöpartiet var aktiva i kampanjen att stoppa alliansens försämringar. Trots en överväldigande majoritet avtog alliansen resultatet med hänvisning till att de ansåg att för få röstade.

Vi gör en generell satsning och anställer fler. Alla ska kunna komma ut varje dag och önskemål ska i möjligaste mån tillgodoses. Viktigt är att stödja och avlasta engagerade anhöriga och tillvarata frivilligengagemanget. Par ska ha rätt att bo tillsammans och vi vill också utveckla specialiserade boenden med husdjur, inriktning på kultur, språk och sexuell läggning. Att umgås med djur är hälsofrämjande och beprövat.

Trots fortsatt utbyggnad av äldreomsorgen är sannolikt dessa satsningar inte tillräckliga eftersom antalet äldre kommer att öka de kommande åren. Vi föreslår därför att tillsätta en parlamentarisk arbetsgrupp under 2014 som tillsammans med PRO och SPF utreder behoven av omsorg och särskilt boende de kommande 10 åren.

Att få åldras med värdighet är än mer viktigt när kommunens omsorgsboenden blivit allt mer vårdtyngda och de boende mer kan liknas vid patienter. Otaliga är berättelserna om missförhållanden på äldreboenden. Detta kan inte accepteras.

Genom allt fler privata aktörer inom omsorgen är det av största vikt att säkerställa kvaliteten. Offentlighetsprincip och meddelarfrihet är viktiga verktyg för uppföljning, personal ska kunna slå larm om verksamheten inte fungerar som den ska. Särskilt viktigt är hälsofrämjande verksamhet, personalinflytande och kompetensutveckling, oavsett kommunal eller privat regi.

Verksamhetsområde 16. Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Mål

1. Större valfrihet för de som vill bo hemma eller i gruppboenden.
2. Större valfrihet vid daglig verksamhet – inte beroende vad kommunen erbjuder eller vad som upphandlats.
3. Alla ska kunna komma ut varje dag.

Uppdrag

1. Fler hälsofrämjande mötesplatser för samvaro – för utövande och upplevelse av kultur och fysisk aktivitet.
2. Alla som behöver klientombud ska erhålla det kostnadsfritt.

God omsorg – alla människors lika värde

God hälsa, social samvaro och stimulerande aktiviteter är viktigt för att kunna uppleva mening och sammanhang. Vår främsta ambition med omsorgen av de funktionsnedsatta, är att ge ökad livskvalitet, kontinuitet och trygghet. Vår budget skapar förutsättningar för bättre service, ökad hälsa och välbefinnande.

Behov och önskemål ska i möjligaste mån tillgodoses. Viktigt är att stödja och avlasta engagerade anhöriga och uppmuntra och tillvarata frivilligengagemanget. Alla ska kunna komma ut varje dag och par har rätt att bo tillsammans. Det är viktigt att få till fler hälsofrämjande mötesplatser för samvaro – för utövande och upplevelse av kultur och fysisk aktivitet.

Genom allt fler privata aktörer inom omsorgen är det av största vikt att säkerställa kvaliteten. Offentlighetsprincip och meddelarfrihet är viktiga verktyg för uppföljning, dvs att personal ska kunna slå larm om verksamheten inte fungerar som den ska.

Verksamhetsområde 17. Gemensam verksamhet

Mål

Följande mål är tillägg till de kommungemensamma målen:

1. Attraktiv arbetsgivare: för att tydliggöra var och ens möjlighet till utveckling i sitt arbete utarbetas tydliga lönesystem med individuell lönesättning och som motverkar diskriminering och godtycklighet.

Uppdrag

1. Stödja ideella krafter och föreningar, så att de i ökad utsträckning är ett komplement till socialtjänsten, särskilt för ungdomar.
2. Stärka arbetet med att stödja och uppmuntra socialt företagande.

Värdegrund

Värderingar, attityder, erfarenheter och kunskaper påverkar vårt bemötande av våra medmänniskor. Tyresö kommuns värdegrund ska omfatta all verksamhet så att jämställdhets-, barn-, äldre- och funktionshinderperspektiv synlig- och tydliggörs. Det är viktigt att de olika perspektiven beaktas, eftersom genus och normer kan påverka bemötandet. Personal ska utbildas i hbt-frågor, med syftet att komma bort från värderingar som utgår från heterosexuella normer. En viktig grund är invånarnas hälsa och livskvalitet. Kontinuerlig fortbildning krävs för att alla ska bli sedda och känna sig förstådda. Arbetet ska bedrivas i enlighet med FN:s Barnkonvention och Tyresös tillgänglighetsprogram. Ingen diskriminering ska få förekomma. Kognitiva och psykiska funktionsnedsättningar ska uppmärksammas i tillgänglighetsarbetet.

Personalpolitik

Tyresö kommun ska vara en garant för personalens hälsa med en hälsofrämjande arbetsmiljö. Utvecklade friskvård på arbetstid, friskvårdsbidrag och satsningar på individuellt utformad rehabilitering ska finnas, liksom fortbildning och kompetensutveckling. En god arbetsmiljö minimerar sjukfrånvaron.

Ledning tillsammans med fackliga organisationer och personal ska ta fram förslag för att personalen ska få större inflytande över sitt arbete och sätten att nå målen. Arbetstidsmodeller anpassade till personalens önskemål, arbetsbyten och mentorskap är verktyg som kan användas. Arbetstidsförkortning för personal med fysiskt och psykiskt tunga arbeten ska prioriteras. Arbetstidsönskemål ska i största möjliga mån uppfyllas.

Jämlikhet och jämställdhet

Alla beslut ska fattas utifrån jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv. Förhållningssättet ska gälla inom kommunens alla verksamhetsområden och vid bemötandet av invånarna. Arbetet ska bedrivas systematiskt och integreras i styr- och uppföljningsprocesser. Fördelningen av skattemedel ska fördelas jämt mellan könen. Våld mot kvinnor och barn ska motverkas – i hemmet, på arbetsplatsen och på offentlig plats.

Jämställda löner och frånvaro av osakliga löneskillnader ska säkerställas genom årliga lönekartläggningar. Osakliga löneskillnader ska ej förekomma. Kontinuerligt arbete med lönekartläggningar, uppföljningar och utvärderingar av dessa är nödvändigt. Rapportering av lönejämförelser ska ske i faktiskt kronotal, ej i procent.

Verksamhetsområde 18. Samverkan, kommunalförbund mm

Gäller all samverkan och medlemskap i intresseorganisationer, kommunalförbund och gemensam nämnd eller annat formaliserat arbete. Gäller även revision.

Uppdrag

Utöver Tyresö kommuns uppdrag inom respektive organisation.

1. Utveckla systematisk samverkan mellan Tyresö kommun och relevanta aktörer inom folkhälsoarbetet, hälso- och sjukvården, omsorgen, äldreården, psykiatrin och beroendevården.
2. Ta fram modeller för systematisk samverkan mellan Tyresö kommun och relevanta aktörer inom näringslivet för att bidra till fler arbetstillfällen, lärlings- och praktikplatser, så att de som står långt ifrån arbetsmarknaden får in en fot i arbetslivet och att alla 16-17-åringar kan erbjudas sommarjobb inom kommunen.
3. Ta fram modeller för systematisk samverkan mellan Tyresö kommun och relevanta aktörer inom näringslivet för att bidra till grön teknikutveckling och minskad miljö- och klimatbelastning.
4. Utveckla samarbetet ytterligare inom Södertörnskommunerna för att få ut ökade stordriftsfördelar vid till exempel upphandling.

Ekonomiskt, bättre kompetens, mindre som faller mellan stolarna

Tyresö kommun ska systematiskt samverka med andra aktörer. Samverkan är särskilt viktig kring folkhälsoarbetet, hälso- och sjukvården, omsorgen, äldreården, psykiatrin och beroendevården. Ingen person ska riskera att hamna mellan stolarna genom oklar ansvarsfördelning eller bristande samverkan. Samverkan är också väsentligt när det gäller kollektivtrafiken, där kunskap och kännedom om lokala förhållandena finns inom kommunen, men där landstinget finansierar och beslutar.

Samverkan är en nyckel till framgång och viktiga samverkanspartners är Stockholms läns landsting, sociala företag, (själv)hjälp- och brukarorganisationer, kvinnojourer, hälsoinriktade företag med flera. Vi vill ytterligare förbättra samarbetet med det lokala näringslivet och utveckla sociala företag inom kommunen. Det behövs insatser, där sociala kooperativ kan vara en del av lösningen, till exempel för unga utan fullgjord skolgång och för personer med utländsk bakgrund. Genom samarbete med Södertörnskommunerna effektiviseras upphandlingen och resurser frigörs i Tyresö kommun.

Verksamhetsområde 19. Politisk verksamhet

Mål

1. Plan för att höja valdeltagandet till minst 70% i alla kommundelar i valet 2014.
2. Öka kommuninvånarnas möjlighet till delaktighet och demokratiskt inflytande med samråd i andra frågor än planer, lokala folkomröstningar, ungdomsinflytande mm.

Uppdrag

1. Införa öppna nämndmöten och allmänhetens frågestund.

Demokrati

Demokrati kan inte tas för självklart, utan måste ständigt återvinnas. Demokratins arbetsformer ska kontinuerligt utvecklas och utvärderas. Att arbeta för ökat politiskt intresse är väsentligt, då demokratin legitimeras genom människors tillit. Här krävs insatser. Inför valet 2014 ska Tyresö kommun arbeta för ett högre valdeltagande, med särskilda insatser riktade mot de valdistrikt med ett valdeltagande under 70 procent.

Demokrati är dock mer än att medborgarna röstar vart fjärde år. Därför ska kommunpolitiken levandegöras och invånarna uppmuntras till politisk delaktighet. Småbarnsföräldrar, egna företagare och personer med funktionsnedsättning ska kunna delta och fler demokrativerktyg prövas.

Politikers arvoden ska vara rimliga, med nivåer som inte skiljer alltför mycket från vanliga lönenivåer i samhälle. Miljöpartiet vill inte ha ett nytt frälse med höga arvoden.

Kommunens bolag

Tyresö Bostäder AB

Mål

- Minst 150 lägenheter är klara för inflyttning år 2015.
- Tyresö bostäder och Tyresös kollektivhusförening ska ta fram ett förslag om lämplig mark för kollektivhus år 2014
- Tyresö bostäder ska ta fram förslag på fler ungdomslägenheter.
- Befintliga fastigheter förses med gröna tak, där så är möjligt och med småskalig produktion av el och värme.
- Mer miljö- och klimatanpassat byggande, individuell mätning av vattenanvändning.

Bygg och efter behov

Tyresös bostäder ska bygga bostäder som möter upp bostadsbristen, i synnerhet ungas och äldres behov. Marken ska användas effektivt men ändå inte överexploatera bostadsnära grönområden, då de är väsentliga för människors hälsa och välbefinnande. Den fria uteleken är också viktig för barns utveckling.

Bostäderna ska hålla hög standard, vara miljö- och klimatanpassade. De boende ska i hög grad kunna påverka sin energianvändning, avfallshantering/återvinning och sin bostadsnära miljö. Lokal småskalig el- och energiproduktion kan utgöra komplement.

Tyresö bostäder ska tillsammans med Tyresö kommun säkerställa att barnfamiljer och kvinnor som har utsatts för våld i bostaden inte vräks. Prioriterat är att tillgodose behovet av jourlägenheter för kvinnor och barn som utsatts för våld och som har tvingats att fly sitt eget boende

År 2014 ska Tyresö bostäder i samverkan med Tyresö kollektivhusförening ta fram ett förslag om lämplig mark för kollektivhus. Kollektivhus är ett bostadshus med vanliga lägenheter. Där finns också gemensamma lokaler där de boende kan laga mat och äta tillsammans, odla sin hobby och umgås.

Kapitel 7. Investeringsprogram och upplåning

Se beslutsförslagen på sidan 6 i Miljöpartiets kommunplan (detta dokument).

Det är nödvändigt att hålla investeringsnivån nere, dels för att kunna klara driften av kärnverksamheterna och dels för att inte använda upp kommande generationers resurser. Tyresö kommun kommer att öka investeringarna med 252,8 miljoner kr år 2014. Vi anser att det är nödvändigt att återremittera förslaget med ambitionen att minska investeringsprogrammet med 50 Mkr 2014. Låneramen föreslås till 700 miljoner kronor, 50 miljoner kr mindre än Alliansens förslag. Tyresö kommun måste prioritera hårdare och inte konsumera mer än vad vi har råd med.

Kapitel 8. Uppföljning, internkontroll och kommunikation

Se förvaltningens text i Alliansens förslag till kommunplan, med hänsyn taget till Miljöpartiets förslag till kommunplan.

Kapitel 9. Styrprocessens årshjul

Se förvaltningens text i Alliansens förslag till kommunplan, med följande yrkanden;

1. Att se över planeringen av sammanträden – att inte kommunfullmäktige, kommunstyrelse, utskott och beredningar kopplat till kommunstyrelsen, samt planeringskonferenser som infaller i nära tid till varandra. Det försvårar oppositionens arbete och deltagande.
2. Att sprida ut mötena och leverera möteshandlingar tidigare.

3. Att lämna över majoritetens kommunplan till oppositionen betydligt tidigare för att kunna fullgöra uppdraget på ett rimligt sätt.
4. Att tiden för justering av protokoll ska vara rimlig för oppositionen.

Kapitel 10. Förteckning över kommungemensamma styrdokument

Miljöpartiet förhåller sig inte till Alliansens förslag till förteckning av kommungemensamma dokument. Miljöpartiet har under åren föreslagit flera styrdokument.

Kapitel 11. Miljöpartiets budget jämfört med majoritetens

Varje människa har behov av att bli sedd och bli bekräftad. När föräldrar och samhälle misslyckas med uppgiften och ansvaret, ökar risken för in- och utåtagerande beteenden. Med satsningar på barn och unga minskar antagligen också skadegörelse och nedskräpning. Ökad personaltäthet inom barnomsorg, minskade barngrupper, fler lärare, mer resurser till fritidshemmen, utökat kulturutbud och fritidsgårdsverksamhet, innebär att barn och unga går en ljusare framtid till mötes. Förutsättningarna att tillgodogöra sig kunskaper och sociala färdigheter ökar. Insatser som gynnar hälsa och minskar riskerna för sjukdom har på både kort och lång sikt väsentlig betydelse för kommunens ekonomi.

Vi minskar investeringarna, effektiviserar lokalanvändningen och administrationen. Vi prioriterar verksamheter för barn, unga och äldre, samt för dem som behöver samhällets stöd. Vi väljer en lägre investeringsram, då vi vet att dagens investeringar för lånade pengar ska betalas av skattebetalarna i Tyresö. Skulden belastar nästa generation och räntekostnaderna och tillkommande driftskostnader, betyder minskat utrymme för verksamheter vi värnar.

Den kommunalpolitiska verksamheten är viktig för att möjliggöra politiskt arbete och engagemang. Men besparingar inom kommunens verksamheter måste också gälla oss politiker. Vi har alla ett ansvar och vi i miljöpartiet vill ta vårt! Därför sänker vi arvodena till oss förtroendevalda och de politiska partierna.

Vi i opposition tvingas år efter år att förhålla oss till oekonomiska beslut som på lång sikt får avsevärda negativa effekter. Vi ser med oro på kortsiktighet och marknadsanpassade lösningar som mer gynnar vinstdrivande företag än Tyresös invånare. För att på ett seriöst sätt beräkna samhällsekonomiska effekter, är vi övertygade om att längre tidshorisonter måste användas vid budgeteringen. För att visa att vår politik gör skillnad görs en grov uppskattning och vi räknar hem några av våra förebyggande och hälsofrämjande satsningar. På sikt uppskattas mångdubblade positiva kostnadseffekter.

Vi konstaterar att för oss som inte sitter i majoritet blir budgeten endast en markering som kommuninvånarna kan ta del av och se hur vi prioriterar. Våra omprioriteringar är marginella sett till hela budgetomslutningen. Men då nedskärningarna nu märks allt mer och de så kallade effektiviseringarna innebär färre händer i välfärden, är det Miljöpartiets uppfattning att det behövs en skattehöjning, på 30 öre.

Därutöver inrättar vi en social investeringsfond på 10 miljoner kronor. Detta för att istället för att betala stora kostnader när människor fallit ur systemet, göra tidiga satsningar. Det är betydligt mer ekonomiskt, det är att hushålla med resurser, både mänskliga och i pengar.

En förutsättning för att vår politik ska få genomslag är att vi ingår i en majoritet som sätter hållbar utveckling främst, inte en majoritet som har valfrihet som måtto. Med ovanstående ord och följande sidor med omprioriteringar överlämnar vi vårt budgetförslag till kommunfullmäktige.

Sammantagna satsningar/besparingar med jämförelser i siffror

Miljöpartiet i Tyresö gör andra specificerade satsningar på 40,1 miljoner kronor, jämfört med den borgerliga majoriteten. Därutöver avsätter vi 10 miljoner kronor i en social investeringsfond. Vi gör andra specificerade besparingar på 30,7 miljoner kr. För att finansiera budgeten höjer vi skatten med 30 öre, vilket ger en intäkt på 30 miljoner kronor.

Miljöpartiet förordar lägre investeringsram som innebär lägre avskrivningskostnad och lägre räntekostnad till 5 procent. Detta påverkar driftbudgeten positivt år 2014, 2015 och 2016. Syftet är att motverka ökad upplåning, då låneskulden i den borgerliga majoritetens kommunplan förväntas fortsätta att öka 2014, 2015 och 2016.

Utöver detta gör vi en särskild åtgärd, ”resursjobb”. Detta finansieras genom fondering av en del av den återbetalning av AFA-medel som sker 2014.

Budget 2014 (i siffror)

Miljöpartiets förslag till förändringar jämfört med den borgerliga majoritetens förslag.

Besparingar

Avskaffa vårdnadsbidraget	-1,2
Sänkt partistöd och politikerarvoden	-2,0
Minskade lokalkostnader central förvaltning	-4,0
Lägre räntekostnader pga lägre investeringsvolym	-3,0
Minskad ledningsgrupp	-3,0
Minskat anslag till kommundirektörens förfogande	-0,5
Minskad informationsbudget	-0,5
Minskad sponsring	-0,5
Minskat resande och admin. pga bilpool, ingen subv. av parkering	-0,5
Minskad belastning på socialförvaltningen	-0,6
Mindre skadegörelse på kommunens egendom	-0,3
Bättre efterlevnad och mer samordnad upphandling	-3,0
Ny konkurrenspolicy/egen regionbud	-1,0
Lägre försörjningsstöd	-2,0
Besparingar centralförvaltning	-2,0
Höjda avgifter inom Miljö- och Samhällsbyggnadsförvaltningen	-4,3
Minskat matsvinn	-0,5
Vindkraftverk	-1,8
Totalsumma	30,7

Satsningar

Kommunstyrelsen

Jämställdhetsarbete halvtidstjänst	0,4
Klimat- och miljöarbete	2,5
Bättre snöröjning	0,5
Demokratiutveckling halvtidstjänst	0,4
Ökad andel ekologisk mat	0,75
Stöd till fysisk, social och psykosocial föreningsverksamhet	0,25
Delsumma	4,8

Barn- och utbildningsnämnden

Förskolan

Minskade barngrupper och fler förskolelärare	7,0
Hälsofrämjande- och pedagogiska insatser	0,5

Grundskolan, inklusive fritidshem

Fler behöriga lärare och fritidspedagoger	4,0
Socioekonomiskt stöd	1,0
Insatser för barn i behov av särskilt stöd	1,0
Höjda lärarlöner	1,5
Hälsofrämjande och pedagogiska insatser	0,5
Stärkt skolhälsovård	1,5

Fritidsgårdar

Fritidsgårdar i alla kommundelar inkl ökad satsning	1,0
Sänkta avgifter till fritidsklubbarna	0,2

Delsumma **18,2**

Socialnämnden

Ökad personaltäthet, vikariepool inom omsorgen	1,5
Återställa taxorna innan höjningen våren 2011	1,0
Hälsofrämjande aktiviteter inom omsorgen	0,5
Återanställa socialsekreterare/socionomer	3,0
Alkohol- och drogförebyggande verksamhet	0,5
Återställ taxan till familjerådgivning	0,1
Individ och familjeomsorg, förebyggande verksamhet	3,0
Höjda socialsekreteralöner	1,0

Delsumma **10,6**

Kultur- och fritidsnämnden

Söndagsöppet på huvudbiblioteket	0,25
Förstärkning på kulturskolan	0,75
Sänkta avgifter på kulturskolan	0,4
Utökad tjänst på Naturskolan	0,4

Delsumma **1,8**

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Inga besparingar på grund av höjda lärarlöner	2,0
Fler sommarjobb och praktik under ordinarie verksamhetsår	2,0
Stärkt skolhälsovård	0,7

Arbetslinjen, finansieras med återbetalda AFA-medel

Delsumma **4,7**

Totalsumma satsningar **40,1**

